P9_TA(2021)0452

Europski prostor obrazovanja: zajednički holistički pristup

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. studenoga 2021. o europskom prostoru obrazovanja: zajednički holistički pristup (2020/2243(INI))

(2022/C 205/02)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članke 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir članak 5. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji te Protokol br. 2 o primjeni načela supsidijarnosti i proporcionalnosti,

— uzimajući u obzir članak 14. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

— uzimajući u obzir prvo načelo europskog stupa socijalnih prava,

— uzimajući u obzir program održivog razvoja UN-a do 2030., a naročito cilj održivog razvoja broj 4,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 30. rujna 2020. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. (COM(2020)0625),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. rujna 2020. naslovljenu „Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021. – 2027.: Prilagodba obrazovanja i osposobljavanja digitalnom dobu” (COM(2020)0624),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 1. srpnja 2020. naslovljenu „Program vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost” (COM(2020)0274),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Izgradnja snažnije Europe: uloga politika u području mladih, obrazovanja i kulture” (COM(2018)0268),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. studenoga 2017. naslovljenu „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” (COM(2017)0673),

— uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća od 26. veljače 2021. o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) ([1]),

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 17. svibnja 2021. o pravičnosti i uključenosti u području obrazovanja i osposobljavanja u cilju promicanja obrazovnog uspjeha za sve ([2]) i o inicijativi Europska sveučilišta – Povezivanje visokog obrazovanja, istraživanja, inovacija i društva: otvaranje puta prema novoj dimenziji europskog visokog obrazovanja ([3]),

([1]) SL C 66, 26.2.2021., str. 1.
([2]) SL C 221, 10.6.2021., str. 3.
([3]) SL C 221, 10.6.2021., str. 14.

četvrtak, 11. studenog 2021.

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 12. svibnja 2009. o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (ET 2020) ([4]),

— uzimajući u obzir preporuke Vijeća od 22. svibnja 2018. o promicanju zajedničkih vrijednosti, uključivog obrazovanja i europske dimenzije poučavanja ([5]) te o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje ([6]), od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja diploma visokog obrazovanja i višeg sekundarnog obrazovanja te ishoda razdoblja školovanja u inozemstvu ([7]), od 22. svibnja 2019. o visokokvalitetnim sustavima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja ([8]) te o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika ([9]) te od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja ([10]),

— uzimajući u obzir Parišku deklaraciju od 17. ožujka 2015. o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, snošljivosti i nediskriminacije putem obrazovanja,

— uzimajući u obzir izvješće Eurydicea od 24. ožujka 2021. o nastavnicima u Europi, karijeri, razvoju i dobrobiti te studije koje je objavio Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku Glavne uprave za unutarnju politiku u listopadu 2020. naslovljene „Ususret europskom obrazovanju – ključne perspektive o predstojećim izazovima" i u svibnju 2021. pod naslovom „Obrazovanje i mladi u Europi nakon bolesti COVID-19 – učinci krize i preporuke o politikama",

— uzimajući u obzir studiju koju je u veljači 2021. objavio Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku Glavne uprave za unutarnju politiku naslovljenu „Stvaranje europskog prostora obrazovanja: stanje, izazovi i mogućnosti za uspjeh",

— uzimajući u obzir studiju koju je u svibnju 2018. objavio Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku Glavne uprave za unutarnju politiku naslovljenu „Europski identitet",

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o oblikovanju politike digitalnog obrazovanja ([11]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. prosinca 2018. o obrazovanju u digitalnom dobu: izazovi, prilike i pouke za osmišljavanje politika EU-a ([12]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. lipnja 2018. o modernizaciji sustava obrazovanja u EU-u ([13]),

— uzimajući u obzir mišljenje Europskog odbora regija od 19. ožujka 2021. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. ([14]),

— uzimajući u obzir članak 57. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje (A9-0291/2021),

A. budući da svatko ima pravo na obrazovanje i na pristup strukovnom i trajnom usavršavanju;

([4]) SL C 119, 28.5.2009., str. 2.
([5]) SL C 195, 7.6.2018., str. 1.
([6]) SL C 189, 4.6.2018., str. 1.
([7]) SL C 444, 10.12.2018., str. 1.
([8]) SL C 189, 5.6.2019., str. 4.
([9]) SL C 189, 5.6.2019., str. 15.
([10]) SL C 398, 22.12.2012., str. 1.
([11]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0095.
([12]) SL C 388, 13.11.2020., str. 2.
([13]) SL C 28, 27.1.2020., str. 8.
([14]) SL C 175, 7.5.2021., str. 6.

B. budući da proces europske integracije, jedinstveno tržište EU-a i druge politike EU-a doprinose, iako na fragmentiran način, prirodnom razvoju europskog obrazovnog prostora koji se povijesno temelji na tradiciji europskog humanizma, temeljnih prava i vrijednosti;

C. budući da je krajnji cilj uspostaviti europski prostor obrazovanja odozdo prema gore sa zajedničkim ciljevima europske politike kojima se jamči kvalitetno, uključivo i pristupačno obrazovanje, jača razmjena dobrih praksi i osigurava učinkovit okvir za europsku mobilnost, što zahtijeva uklanjanje postojećih prepreka, upotrebu europskih alata i potporu razvoju politika na nacionalnoj i europskoj razini kako bi se obrazovni sustavi mogli suočiti s klimatskom krizom i kako bi se omogućila uspješna zelena i digitalna transformacija;

D. budući da obrazovanje treba biti široko zamišljeno kao „cjeloživotno učenje", od predškolskog do tercijarnog obrazovanja, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje kao i neformalne i informalne načine obrazovanja, te treba biti usmjereno na stjecanje transverzalnih vještina kako bi se svima omogućilo da na osobnom i profesionalnom planu razviju svoj potencijal, da potpuno sudjeluju u društvu i uspješno upravljaju prelaskom na tržište rada;

E. budući da je za izazove s kojima se EU i njegove države članice danas suočavaju, uključujući nedostatak konkurentnosti, digitalnu preobrazbu društva, razne oblike ekstremizma i populizma, dezinformacije, klimatske promjene, ugrožavanje obrazovanja utemeljenog na dokazima te pogoršanje postojećih nejednakosti zbog pandemije bolesti COVID-19, potrebno odgovarajuće i usklađeno europsko djelovanje;

F. budući da pandemija negativno utječe na cjelokupni obrazovni sektor, s postojećim razlikama u području obrazovne infrastrukture, stručnog znanja i pristupa resursima unutar država članica i među njima, pri čemu su te razlike postale još izraženije tijekom pandemije bolesti COVID-19 prvenstveno zbog povećane nejednakosti, uključujući nedostatak pristupa IT infrastrukturi za osobe u socioekonomski nepovoljnom položaju, što negativno utječe na pristup obrazovanju;

G. budući da je osobno obrazovanje i dalje ključno za intelektualni i osobni razvoj učenika;

H. budući da je Parlament pozvao države članice da daju prednost ulaganjima u obrazovanje i osposobljavanje, primjerice dodjeljivanjem najmanje 10 % svojih nacionalnih proračuna za oporavak i otpornost odgovarajućim politikama, te je zatražio znatno veći proračun za program Erasmus+, smatrajući rashode za obrazovanje ulaganjem u našu zajedničku budućnost ([15]) više nego troškovima, kako bi se postiglo održivije, digitalno i socijalno kohezivno društvo; budući da je Parlament pozvao na to da ulaganje u obrazovanje i osposobljavanje bude znatan dio instrumenta Komisije NextGenerationEU;

I. budući da kvalitetno ulaganje u obrazovanje ima visoki povrat iako se samom povećanom potrošnjom nužno ne ostvaruju željeni rezultati; budući da je tijekom desetljeća prosječna privatna svjetska stopa povrata za obrazovanje ostala i dalje visoka i stabilna ([16]);

J. budući da postoji potreba za boljim priznavanjem nastavničke struke, koja prolazi kroz krizu, za motiviranim i kompetentnim nastavnicima i voditeljima osposobljavanja te za trajnijim osposobljavanjem; budući da među državama članicama postoje znatne razlike u početnom obrazovanju i uvođenju nastavnika, radnim uvjetima, plaćama, vrednovanju, karijeri i trajnom stručnom usavršavanju; budući da je 2018. samo 40,9 % nastavnika u EU-u boravilo u inozemstvu u profesionalne svrhe u svojstvu studenta, nastavnika ili oboje ([17]);

K. budući da je postignut napredak u izgradnji europskog prostora visokog obrazovanja, koji je rezultat dugoročnih napora u okviru Bolonjskog procesa i njegova korištenja kako bi se učilo iz iskustava s njegovom provedbom; budući da postoji potreba za promicanjem europskih sveučilišta jer ona doprinose europskoj izvrsnosti i geopolitičkoj ulozi EU-a;

([15]) Rezolucija Europskog parlamenta od 25. ožujka 2021. o oblikovanju politike digitalnog obrazovanja.

([16]) Psacharopoulos, G., Patrinos, H. A., *Returns to Investment in Education: A Decennial Review of the Global Literature* (Povrat ulaganja u obrazovanje: desetogodišnji pregled svjetske literature), Grupa Svjetske banke, travanj 2018.

([17]) Izvješće Eurydicea od 24. ožujka 2021. o nastavnicima u Europi, karijeri, razvoju i dobrobiti.

L. budući da postoji očit nedostatak priznavanja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kao izbora i izvrsnosti, na ravnopravnoj osnovi s ostalim obrazovnim putovima; budući da i dalje postoji puno prepreka za mobilnost učenika, uključujući dugoročnu mobilnost naučnika, unatoč napretku postignutom u okviru Kopenhaškog procesa;

M. budući da države članice nisu u potpunosti ostvarile ciljeve i referentne vrijednosti iz okvira za obrazovanje i osposobljavanje do 2020., posebno ciljeve u pogledu poboljšanja pravednog i kvalitetnog obrazovanja, smanjenja broja osoba koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje te smanjenja udjela petnaestogodišnjaka koji su nedovoljno kvalificirani u čitanju, matematici i prirodnim znanostima na razinu manju od 15 %;

N. budući da su visokokvalitetno prikupljanje podataka i statističkih podataka o obrazovanju i osposobljavanju dva preduvjeta za bolje razumijevanje relevantnih izazova diljem EU-a i razlika unutar Unije te za pomoć u njihovu rješavanju;

O. budući da bi digitalno obrazovanje i odgovarajuće digitalne vještine trebalo promatrati kao dio obrazovanja usmjerenog na budućnost, a ne kao podskup ili alternativu postojećim metodama učenja i poučavanja, naglašavajući pritom važnost osobnog učenja; budući da više od trećine Europljana (42 %) nema ni osnovne digitalne vještine, pri čemu postoje znatne razlike unutar država članica i među njima; budući da se Programom vještina želi osigurati da 70 % osoba u dobi od 16 do 74 godine do 2025. ima osnovne digitalne vještine, što bi činilo prosječno godišnje povećanje od dva postotna boda, u usporedbi s povećanjem od 0,75 postotnih bodova godišnje u razdoblju između 2015. i 2019.;

P. budući da Europska agencija za okoliš pruža važnu priliku za veću međunarodnu suradnju;

Potreba za europskim prostorom obrazovanja

1. naglašava važnost kvalitetnog, cjenovno pristupačnog i uključivog obrazovanja koje je dostupno svima tijekom cijelog života i da bi europski prostor obrazovanja učenicima trebao pružiti brojnije i bolje prilike za učenje, osposobljavanje, istraživanje i rad bez obzira na to gdje se nalaze, trebao bi povećati mobilnost u svrhu učenja, omogućiti održiv i smislen dijalog s relevantnim dionicima te razvoj okruženja u kojem se vještine, kvalifikacije, diplome i akademske titule priznaju i vrednuju diljem Europe;

2. naglašava da je stopa povratka u obrazovanje i dalje vrlo visoka te da je stoga više obrazovanja i osposobljavanja uglavnom vrlo čvrsto povezano s društvenim i gospodarskim rastom, većom jednakošću i boljim životnim standardom za sve te većim profesionalnim i osobnim mogućnostima na individualnoj razini; stoga ističe neprocjenjivu važnost obrazovanja, osposobljavanja i učenja, koji bi trebali biti dostupni svima, kao najvitalnijih aspekata za poticanje društvenog napretka i održivog gospodarskog rasta; smatra da europski prostor obrazovanja može i mora imati ulogu bez presedana u poboljšanju pristupa obrazovanju i njegove kvalitete diljem EU-a;

3. naglašava ulogu koju europski prostor obrazovanja ima u omogućavanju većeg i boljeg protoka učenika, nastavnika i znanja, poticanju osjećaja europske pripadnosti i građanske svijesti, jamčenju prava i vrijednosti te pružanju poštenih i jednakih mogućnosti; naglašava potencijal Europe da postane prava obrazovna sila oslanjajući se na bogatstvo naše raznolikosti i razmjenjujući dobre prakse za rješavanje postojećih i budućih izazova;

4. smatra da su obrazovanje i kultura ključni za postizanje osobnog i društvenog napretka i dobrobiti, za poticanje europskog građanstva, poboljšanje socijalne kohezije, otvaranje radnih mjesta te za ostvarenje pravednog i održivog europskog gospodarskog i socijalnog blagostanja, pri čemu bi EU bio globalno konkurentan i otporan akter čije bi predvodništvo zelene i digitalne tranzicije bilo obilježeno s više poduzetništva;

5. poziva na iskorištavanje brojnih mogućnosti za ostvarivanje „europske dodane vrijednosti” koja se pruža obrazovanjem, posebno mobilnošću i razmjenom najboljih praksi, pri čemu osobito važnu ulogu imaju programi Erasmus+ i Europske snage solidarnosti;

6. poziva na utvrđivanje jasnije i snažnije geopolitičke dimenzije europskog prostora obrazovanja kako bi se EU-u omogućilo da strateški koristi svoju obrazovnu moć sa svojim najbližim susjedima i partnerima;

Povezivanje institucijskih pristupa i pristupa dionika

7. svjestan je raznolikosti vizija i pristupa europskom prostoru obrazovanja, kojima se izražava zajednička želja da se „europskom projektu" pruži svježi poticaj; smatra da je obrazovanje kamen temeljac za ostvarenje europskog projekta, pri čemu je uloga EU-a, među ostalim, usmjerena na podupiranje i koordinaciju država članica u razmjeni dobrih praksi, poticanju zajedničkih standarda i premošćivanju postojećih nedostataka, dok su obrazovni sadržaji i metode podučavanja i dalje u nacionalnoj nadležnosti; naglašava potrebu za većom suradnjom u području obrazovanja diljem Europe i izvan nje kako bi se razvili zajednički pristupi i rješenja za zajedničke izazove;

8. cijeni napore koje Komisija ulaže u poticanje razvoja europskog prostora obrazovanja, primjećujući pritom potrebu za cjelovitijim pristupom koji zahtijeva smislenu suradnju i koordinaciju između svih aktera i različitih dionika, uključujući sudionike u obrazovanju i osposobljavanju, udruge roditelja, socijalne partnere, sindikate, organizacije mladih, osobe koje rade s mladima i civilno društvo; poziva na veću otvorenost prema novim idejama kako bi se osiguralo da se europski prostor obrazovanja nastavi razvijati i da služi kao poticaj za veća i jača partnerstva, među ostalim između javnog i privatnog sektora, te za sinergije među dionicima;

9. pozdravlja odgovor Vijeća na prijedloge Komisije, a posebno njegovu usmjerenost na važnost strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te mogućnosti za cjeloživotno učenje, koje trebaju biti cjenovno pristupačne i dostupne svima, posebno u najudaljenijim regijama EU-a;

10. pozdravlja predanost Komisije ostvarivanju europskog prostora obrazovanja do 2025.; upozorava da su prijedlozi Komisije i dalje uglavnom strateške prirode, a ne konkretan politički plan; stoga predlaže uspostavu jasnih srednjoročnih i dugoročnih prioriteta s ostvarivim ciljevima i rokovima za mjere koje bi trebalo usvojiti, uključujući jasno definirane privremene rezultate koji će činiti različite sastavnice istinskog europskog prostora obrazovanja bez nepotrebnih kašnjenja, uzimajući u obzir fiskalne kapacitete država članica;

11. ističe hitnu potrebu za razvojem zajedničke provedbene strategije i plana koji uključuje institucije EU-a, države članice i sve relevantne dionike, uključujući lokalna i regionalna tijela i civilno društvo te u kojem se utvrđuju njihove odgovornosti i mogućnosti; ustraje u tome da bi europski prostor obrazovanja trebao biti jasan i dostupan te odražavati sve razine upravljanja;

Pretvaranje vizije u stvarnost: zajednički strateški prioriteti i ciljevi na razini EU-a

12. ističe potencijal upotrebe europskih instrumenata za koordinaciju politika kako bi se ostvarili zajednički ciljevi europskog prostora obrazovanja, uključujući otvorene metode koordinacije i europski semestar; podsjeća na ulogu europskog semestra u uspješnoj provedbi politika EU-a u području obrazovanja, istodobno priznajući da je europski semestar prvotno zamišljen kao instrument za koordinaciju ekonomskih politika diljem EU-a kako bi se osiguralo da vlade poštuju fiskalnu odgovornost;

13. poziva sve institucije EU-a i države članice da postignu dogovor o istoj viziji, prioritetima, ciljevima i mjerilima u vezi s europskim prostorom obrazovanja te da pritom uvaže postojeće razlike u Europi;

14. ističe važnost uspostave akademske slobode i pedagoške autonomije kao temeljnih načela europskog prostora obrazovanja;

15. poziva na korištenje sinergija između europskog prostora obrazovanja, europskog istraživačkog prostora i europskog prostora visokog obrazovanja te među raznim programima EU-a; poziva na daljnje jačanje programa Erasmus+, Obzor Europa, Kreativna Europa, Europske snage solidarnosti, Digitalna Europa i program Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti kako bi od njih koristi imali svi nastavnici, obrazovni djelatnici, pružatelji obrazovanja, osobe koje rade s mladima i svi učenici;

16. ističe da bi uključivost trebala biti središnja dimenzija europskog prostora obrazovanja i preduvjet za postizanje kvalitetnog obrazovanja za sve; ističe da nitko ne smije biti zapostavljen, da svaki učenik ima talent te da bi trebalo cijeniti i vrednovati pojedinačne razlike; ističe da se napredak u pogledu zajedničkih ciljeva može postići samo sveobuhvatnijim pristupom;

četvrtak, 11. studenog 2021.

17. naglašava važnost stavljanja učenika u središte procesa učenja; ističe da je potrebno osigurati prilagođen pristup ranjivim skupinama, uključujući osobe s bilo kakvim oblikom invaliditeta ili razlika u učenju, kao što su one u spektru autizma ili osobe s velikim potencijalom, te unutar europskog prostora obrazovanja poticati sveobuhvatan pristup školovanju; poziva Komisiju da se savjetuje s relevantnim dionicima kao što su udruge studenata, stručnjaci za pedagošku potporu, pružatelji skrbi za učenike s posebnim potrebama i ostali, posebno kada je riječ o razvoju europskih sveučilišta i centara strukovne izvrsnosti;

18. toplo pozdravlja ciljeve novog strateškog okvira EU-a za cjeloživotno učenje i osposobljavanje, koji je tema Rezolucije Vijeća od 19. veljače 2021. o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja, kao i pet strateških prioriteta utvrđenih u toj rezoluciji, posebno konkretne prijedloge za ostvarivanje cjeloživotnog naukovanja i mobilnosti za sve;

19. naglašava važnost poboljšanja radnih uvjeta i potrebu da učitelji i nastavnici budu primjereno plaćeni za svoj rad; potiče države članice da u suradnji s Komisijom ulažu u početno obrazovanje nastavnika i voditelja osposobljavanja, posebno uključivanjem europske dimenzije i transnacionalne mobilnosti u svoje kurikulume, da njeguju kompetencije i motivaciju u obrazovnoj struci, da pospješe priznanje vrijednosti koju nastavnici donose društvu te da ojačaju pedagošku autonomiju; ističe važnost profesionalizacije osoblja u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja kako bi se na odgovarajući način prepoznao i vrednovao njihov rad, što je neophodno za obrazovanje djece;

20. potiče države članice da promiču medijsku i informacijsku pismenost, kritičko razmišljanje i kulturu tolerancije u svim fazama procesa učenja kao prioritet i ključni alat za osnaživanje odgovornih europskih građana s pomoću vještina koje su im potrebne za borbu protiv sve većeg vala dezinformacija i za suočavanje s izazovima 21. stoljeća;

21. poziva na zajednički okvir za razvoj digitalnih kompetencija; ističe potrebu za zajedničkim sustavom priznavanja, vrednovanja i certifikacije digitalnih vještina, kvalifikacija i diploma kako bi se smanjile razlike u digitalnim kompetencijama diljem Europe te kako bi svi učenici, a posebno djeca, imali pristup osnovnoj digitalnoj opremi;

22. naglašava potrebu da se osigura digitalizacija sveučilišta u EU-u i ponavlja poziv za stvaranjem europske internetske sveučilišne platforme; poziva EU da prizna povezivost i digitalnu infrastrukturu kao pravo koje proizlazi iz temeljnog prava na obrazovanje;

23. pozdravlja nedavne promjene Elektroničke platforme za obrazovanje odraslih u Europi i poziva Izvršnu agenciju Europske unije za obrazovanje i kulturu da procijeni kako dodatno povećati vidljivost, nastaviti razvoj i ojačati učinak zajednice za obrazovanje odraslih;

24. podržava upotrebu kvantitativnih pokazatelja i mjerila, uzimajući u obzir razlike između i unutar država članica, kako bi se omogućila kontinuirana usporedba i praćenje napretka država članica prema zajedničkim ciljevima i potaknulo daljnje političko djelovanje, istodobno ponavljajući potrebu za dodatnim kvalitativnim pokazateljima i mjerilima te upozoravajući na preambiciozne srednjoročne ciljeve;

25. ističe da je potrebno poboljšati kvalitetu i učestalost potrebnih aktivnosti prikupljanja podataka te osigurati aktivno praćenje relevantnih pokazatelja i mjerila, kao što je cilj postavljen u okviru europskog programa vještina da se 50 % odraslog stanovništva uključi u aktivnosti učenja; potiče Komisiju i države članice da postignu ambiciozne ciljeve, na primjer u vezi s udjelom učenika s lošim rezultatima i onih koji rano napuštaju školovanje, smanjenjem prve referentne vrijednosti s 15 % na 10 %, a druge s 10 % na 5 %;

26. poziva na bližu suradnju između EU-a i drugih organizacija i institucija kao što su UNESCO i Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj te na aktivno korištenje i podupiranje postojećih i budućih obrazovnih istraživanja i studija kako bi se državama članicama pružila potpora u utvrđivanju učinkovitih reformi politika; apelira na Komisiju i države članice da razviju zajednička i participativna istraživanja o obrazovanju s dobro definiranim mandatom i proračunom u okviru nadležnosti EU-a;

27. poziva države članice i Komisiju da osiguraju potrebna sredstva za uspostavu, provedbu i razvoj europskog prostora obrazovanja te za uspostavu namjenskog financijskog instrumenta u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2028. – 2034. u cilju daljnjeg razvoja europskog prostora obrazovanja i olakšavanja uzajamnog priznavanja kvalifikacija; ponavlja svoj poziv da se najmanje 10 % sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost namijeni obrazovanju, uključujući digitalno obrazovanje, te poziva države članice da znatno povećaju javnu potrošnju u području obrazovanja na razinu iznad prosjeka EU-a (4,7 % BDP-a u 2019.);

28. potiče Komisiju i države članice da u suradnji i savjetovanju sa svim dionicima uspostave strategije za ublažavanje posljedica katastrofa za obrazovni sektor te ustraje u važnosti usklađenog europskog djelovanja u kriznim vremenima, kao što je pandemija bolesti COVID-19;

Sektorske mjere i razmatranja

29. naglašava važnost učenja stranih jezika, a posebno engleskog jezika; ističe potrebu da države članice poduzmu mjere za podupiranje razvoja jezičnih kompetencija na svim razinama, osobito u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju, da prihvate cilj Vijeća Europe u pogledu višejezičnosti i postignu referentnu vrijednost u skladu s kojom će svi učenici najkasnije po završetku osnovnoškolskog obrazovanja u dovoljnoj mjeri poznavati barem još dva službena jezika EU-a i njegovih država članica;

30. poziva Komisiju da razvije alate koji će državama članicama omogućiti provedbu preporuke Vijeća o sveobuhvatnom pristupu poučavanju i učenju jezika te da prati napredak postignut u tom smislu; poziva države članice da prikupe usporedive podatke o učenju jezika; poziva Komisiju da osigura financijsku potporu školama koje u svojim programima nude učenje europskih jezika, posebno materinskih jezika građana EU-a koji žive u drugim zemljama EU-a;

31. ističe potrebu za promicanjem istraživanja i inovacija u obrazovanju; naglašava važnost europskog prostora obrazovanja u promicanju razumijevanja, proučavanja i istraživanja najsuvremenijih tehnologija kao što su umjetna inteligencija i robotika kako bi se podigla razina osviještenosti o povezanim mogućnostima i izazovima u obrazovnim okruženjima, među ostalim s pomoću posebnih preddiplomskih studijskih programa u svim državama članicama; izražava zabrinutost zbog toga što EU kao cjelina ne raspolaže dovoljnim brojem specijaliziranih preddiplomskih programa u području umjetne inteligencije;

32. pozdravlja inicijativu europskih centara za strukovnu izvrsnost s pomoću koje se tom sektoru osigurava struktura na europskoj razini; poziva na stvaranje europskog prostora za strukovno obrazovanje i osposobljavanje kao sastavnog dijela europskog prostora obrazovanja; traži od Komisije i država članica da porade na izradi europskog statuta naukovanja; ističe da neke države članice trebaju riješiti problem nedostatka privlačnosti i prestiža sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te dvojnih sustava obrazovanja; naglašava da sustavi strukovnog obrazovanja i osposobljavanja trebaju biti još više usmjereni na učenika i prilagođeni promjenama u svijetu rada; ponovno ističe važnost priznavanja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te poziva države članice da pravilno i u potpunosti provedu odgovarajuću preporuku Vijeća i europski program vještina; ističe važnost stvaranja fleksibilnih i modularnih načina učenja kako bi se učenicima omogućilo da kombiniraju i nadograđuju različita iskustva i mogućnosti učenja;

33. ističe važnost djelovanja Komisije i država članica u području visokog obrazovanja, kao što je jačanje Bolonjskog procesa, jačanje međunarodne dimenzije europskog prostora obrazovanja i promicanje europske studentske iskaznice, među ostalim iskorištavanjem sinergija koje nude postojeći programi EU-a;

34. apelira na to da europski prostor obrazovanja postane prekretnica u priznavanju diploma i kvalifikacija diljem EU-a te poziva Komisiju i države članice da olakšaju proširenje automatskog uzajamnog priznavanja ishoda učenja i razdoblja studiranja u inozemstvu, među ostalim u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te s pomoću europskih mikrokvalifikacija;

35. ističe istaknutu ulogu neformalnog i informalnog učenja kao i volontiranja te naglašava potrebu za priznavanjem njihovih rezultata; poziva Komisiju i države članice da promiču meke vještine diljem EU-a;

36. potiče države članice da provedu preporuku Vijeća iz 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje kako bi se ostvario napredak u svih osam ključnih područja kao što su prilike za mlade učenike da tijekom obrazovanja steknu barem jedno praktično poduzetničko iskustvo te da pritom poboljšaju priznavanje kompetencija stečenih neformalnim i informalnim učenjem kako bi se povećala fleksibilnost načina učenja za učenike svih dobi; poziva na stvaranje europskog okvira za građanske i socijalne kompetencije kojim će se cijeniti, promicati i prepoznati prednosti praksi kao što su mentorstvo i nadzor nad aktivnostima mladih;

37. ističe da je nakon pandemije bolesti COVID-19 učenje na daljinu postalo dio realnosti za mnoge učenike; naglašava da u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju učenje na daljinu mora ostati krajnja mjera i nadopunjavati učenje uživo, što je ključno za podučavanje korisnih socijalnih vještina; ističe da se moderan, kombiniran pristup učenju usmjeren na učenike školske dobi mora odvijati uglavnom u učionici i pod vodstvom nastavnika, koji iz pedagoških razloga može odlučiti kombinirati različite alate, bilo da je riječ o digitalnim (uključujući na internetu) ili nedigitalnim, kao dio obrazovnih sadržaja ([18]);

38. poziva države članice da promiču obrazovne sadržaje povezane s klimatskim promjenama i ekološkom tranzicijom te da podignu razinu osviještenosti o europskom zelenom planu;

39. poziva Komisiju i države članice da uklone rodne razlike u obrazovanju, uključujući obrazovanje i karijere u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu, umjetnosti i matematici (STEAM), da se bore protiv rodnih stereotipa i diskriminacije te da iskorijene maltretiranje, kiberzlostavljanje i druge oblike uznemiravanja, diskriminacije i nasilnog ponašanja kako bi se stvaranjem i razmjenom dobrih praksi diljem Europe poboljšala kulturna, etnička i rodna raznolikost;

40. pozdravlja predanost portugalskog predsjedanja Vijećem da se pokrene internetska platforma čiji je cilj olakšati razmjenu podataka među državama članicama u pogledu izazova povezanih s nezaposlenošću mladih zbog pandemije;

41. ponovno ističe važnost masovnih otvorenih internetskih tečajeva kao nužnog elementa za promicanje usavršavanja i prekvalifikacije radne snage na interaktivan i pristupačan način; smatra da bi europskim prostorom obrazovanja trebalo promicati prihvaćanje i razvoj masovnih otvorenih internetskih tečajeva te bi takve ciljeve trebalo uvrstiti u europski pristup mikrokvalifikacijama;

42. primjećuje da trenutačno ne postoji jedinstvena, dogovorena definicija kojom bi se obuhvatio pojam „mikrokvalifikacije”; stoga smatra da je potrebno utvrditi jedinstvene norme na razini EU-a kako bi se učinkovito promicalo njihovo uzajamno priznavanje među državama članicama te osiguralo da poslodavci imaju povjerenja u njihovu vrijednost;

Upravljački okvir

43. poziva Komisiju i države članice da do kraja 2022. uspostave konkretan strateški okvir za europski prostor obrazovanja do 2030. (EEASF 2030), uključujući sveobuhvatni mehanizam za usmjeravanje, praćenje i evaluaciju, u skladu s UN-ovim ciljem održivog razvoja br. 4 „osiguravanje uključivog i pravednog kvalitetnog obrazovanja i promicanje mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve” i prvim načelom europskog stupa socijalnih prava; pozdravlja prijedlog o osnivanju upravljačkog odbora europskog prostora obrazovanja, čime bi se postavio temelj za strukturirani i sustavni okvir upravljanja; ističe ulogu Konferencije o budućnosti Europe za raspravu o daljnjim koracima u pogledu izazova u području europskog obrazovanja i razvoja politika;

44. poziva Komisiju i države članice da se obvežu na vrstu sudjelovanja koja se zahtijeva od država članica i drugih razina vlasti, uključujući lokalna i regionalna tijela vlasti, kao i institucija EU-a, te da osmisle učinkovite mehanizme višerazinskog upravljanja kojima se poštuje načelo supsidijarnosti i istodobno nastoji stvoriti europska dodana vrijednost;

45. traži da se jasno utvrdi razina uključenosti koja se očekuje od dionika, obrazovnih sektora koji su dosad bili nedovoljno zastupljeni i relevantnih aktera civilnog društva; naglašava da bi okvir upravljanja trebao uključivati sve relevantne dionike koji djeluju u svim područjima učenja, uključujući osobe koje rade s mladima i organizacije mladih te udruge roditelja;

([18]) Vidjeti prijedlog Komisije od 5. kolovoza 2021. za preporuku Vijeća o kombiniranom učenju za visokokvalitetno i uključivo osnovno i srednjoškolsko obrazovanje (COM(2021)0455),

46. poziva Komisiju da uspostavi platformu europskog prostora obrazovanja kao interaktivni javni portal za potporu državama članicama i dionicima pri razmjeni informacija te promicanju suradnje i razmjene dobre prakse; smatra da bi takvu platformu trebalo adekvatno financirati i da bi trebala biti dostupna na svim službenim jezicima EU-a;

47. naglašava da su europski popisi stanovništva, prikupljanje podataka te istraživanje teritorijalnih potreba i obrazovnih praksi diljem EU-a ključni prioritet država članica i njihovih obrazovnih sustava;

Jačanje europske dimenzije u obrazovanju

48. ističe potrebu za uključivanjem europske dimenzije u obrazovanje tako što će se u obrazovne planove i programe osposobljavanja nastavnika integrirati veća i upečatljivija europska perspektiva, čime će se obuhvatiti svi učitelji, voditelji osposobljavanja i učenici iz formalnih i neformalnih organizacija te sektora strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim uz potporu aktivnosti Jean Monnet i akademija za usavršavanje učitelja; predlaže da se te akademije za usavršavanje učitelja zovu „akademije za usavršavanje učitelja Comenius”; podržava stvaranje zajedničkog okvira za oblikovanje i razvoj kvalifikacija nastavnika diljem država članica;

49. ističe potrebu da se učenicima prenese sveobuhvatno znanje o europskoj povijesti i kulturnoj baštini, materijalnoj i nematerijalnoj, te da se potiče kritičko europsko sjećanje i svijest o povijesti na osnovi temeljnih vrijednosti na kojima je izgrađena Europska unija; poziva Komisiju, države članice i Vijeće Europe da surađuju u obrazovanju o europskoj povijesti i kulturnoj baštini diljem EU-a te ističe potrebu za ciljanim financiranjem i inicijativama za povećanje istraživanja o europskoj povijesti, kao i za promicanjem javne povijesti, uzimajući u obzir složenu prirodu povijesti našeg kontinenta;

50. poziva Komisiju i države članice da izrade zajednički okvir za učenje o EU-u na svim odgovarajućim razinama i u svim područjima obrazovanja; ističe potrebu da se učenici upoznaju s procesom europske integracije, institucijama i politikama EU-a, pravima koja proizlaze iz građanstva EU-a i načinima aktivnog sudjelovanja u demokratskim procesima EU-a;

51. poziva Komisiju i države članice da razviju sveobuhvatnu europsku strategiju i zajednički okvir za građansko obrazovanje s europskom dimenzijom, uključujući učenje o europskim vrijednostima, kao što su ljudsko dostojanstvo, demokracija, vladavina prava, ljudska prava i jednakost, kako bi se potaknula razmjena dobrih praksi i razvoj zajedničkih pedagoških materijala i pristupa; u tom pogledu traži od Komisije da istraži osnivanje radne skupine za građansko obrazovanje koja bi koordinirala tu zadaću i poboljšala pristup europskom građanskom obrazovanju radi poticanja europske građanske kulture i osjećaja europske pripadnosti, nadopunjujući lokalnu, regionalnu, nacionalnu i globalnu dimenziju;

o

o o

52. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.